II

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων δεν απαιτείται δημοσίευση)

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

της 12ης Ιανουαρίου 1993

όσον αφορά ένα εθνικό πρόγραμμα AIMA σχετικά με την ενίσχυση την οποία η Ιταλία σχεδιάζει να χορηγήσει για την ιδιωτική αποθεματοποίηση των καρότων

(Το κείμενο στην ιταλική γλώσσα είναι το μόνο αυθεντικό)

(93/154/ΕΟΚ)

Η ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 93 παράγραφος 2 πρώτο εδάφιο,

τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1035/72 του Συμβουλίου της 18ης Μαΐου 1972 περί κοινής οργανώσεως αγοράς στον τομέα των οπωροκηπευτικών [1], όπως τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1754/92 [2], και ιδίως το άρθρο 31,

Αφού έταξε προθεσμία στους ενδιαφερομένους για να της υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης [3],

Εκτιμώντας τα εξής:

I

Η Μόνιμη Ιταλική Αντιπροσωπεία στις Ευρωπαϊκές Κοινότητες κοινοποίησε στην Επιτροπή, με επιστολή της 20ής Δεκεμβρίου 1991 η οποία καταχωρήθηκε στις 28 Ιανουαρίου 1992, σύμφωνα με το άρθρο 93 παράγραφος 3 της συνθήκης ΕΟΚ, ένα εθνικό πρόγραμμα AIMA σχετικά με τη χορήγηση ενίσχυσης για την ιδιωτική αποθεματοποίηση καρότων.

Το εν λόγω πρόγραμμα εκπονήθηκε με βάση την απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής για τον Οικονομικό Προγραμματισμό (CIPE) που ελήφθη στις 4 Δεκεμβρίου 1990 και η οποία προβλέπει, στις δύο τελευταίες παραγράφους της, ότι το πρόγραμμα θα εφαρμοσθεί μόνον αφού κοινοποιηθεί στην Επιτροπή και αφού διαπιστωθεί ότι δεν αντίκειται στην κοινοτική νομοθεσία.

Πρόκειται για ένα μέτρο που συνίσταται στη χορήγηση, για μια περίοδο 4 μηνών, επιδότησης ύψους 2,46 δισεκατομμυρίων ιταλικών λιρών για την διατήρηση μεγίστης συνολικής ποσότητας 45 000 τόνων καρότων.

Για να αιτιολογήσει το μέτρο αυτό η ιταλική κυβέρνηση αναφέρθηκε στις δυσκολίες που υφίστανται στην αγορά των καρότων.

II

Η Επιτροπή με την επιστολή αριθ. SG(92)D/5210 την οποία απηύθυνε στις 14 Απριλίου 1992 στην ιταλική κυβέρνηση, γνωστοποίησε ότι όσον αφορά την ενίσχυση αυτή αποφάσισε να κινήσει την διαδικασία που προβλέπει από το άρθρο 93 παράγραφος 2 της συνθήκης.

Με την επιστολή της αυτή, η Επιτροπή ενημέρωσε τις ιταλικές αρχές ότι η εν λόγω ενίσχυση εμφανίζεται ως λειτουργική ενίσχυση και έρχεται σε αντίφαση με την πάγια αντίληψη της Επιτροπής όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 92 έως 94 της συνθήκης· ένα τέτοιου είδους μέτρο οδηγεί άμεσα στην τεχνητή μείωση του κόστους και την βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και των δυνατοτήτων διάθεσης που έχουν οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί σε σχέση με άλλους παραγωγούς των υπολοίπων κρατών μελών στους οποίους δεν χορηγούνται παρόμοιες ενισχύσεις.

Η λήψη αυτού του μέτρου είναι επομένως ικανή να νοθεύσει τους όρους του ανταγωνισμού και να επηρεάσει τις συναλλαγές ανάμεσα στα κράτη μέλη και πληροί τους όρους του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης, δίχως ωστόσο να μπορεί να τύχει των παρεκκλίσεων που προβλέπονται από το άρθρο 92 παράγραφος 2 και παράγραφος 3 της συνθήκης.

[1] ΕΕ αριθ. L 118 της 20. 5. 1972, σ. 1.
[2] ΕΕ αριθ. L 180 της 1. 7. 1992, σ. 23.
[3] ΕΕ αριθ. C 160 της 26. 6. 1992, σ. 2.

Το μέτρο συνιστά επιπλέον παράβαση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1035/72.

Η ρύθμιση αυτή πρέπει πράγματι να θεωρηθεί ως ένα πλήρες και εξαντλητικό σύστημα το οποίο αποκλείει κάθε δυνατότητα των κρατών μελών να λαμβάνουν συμπληρωματικά μέτρα ελέγχου της αγοράς.

Με βάση τη διαδικασία του άρθρου 93 παράγραφος 2 η Επιτροπή έταξε προθεσμία στην ιταλική κυβέρνηση να της υποβάλει τις παρατηρήσεις της.

Η Επιτροπή έταξε επίσης προθεσμία στα υπόλοιπα κράτη μέλη, καθώς και στους άλλους εκτός των κρατών μελών ενδιαφερομένους, να της υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους.

III

Η ιταλική κυβέρνηση απάντησε με επιστολή της από 25 Μαΐου 1992 στην επιστολή της Επιτροπής της 14ης Απριλίου 1992, διατυπώνοντας τις εξής παρατηρήσεις:

Σύμφωνα με τις ιταλικές αρχές, τα καρότα υπόκεινται στην κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών μόνον τυπικά. Λόγω του γεγονότος ότι δεν υφίσταται, σε κοινοτικό επίπεδο, κανένα μέτρο ενίσχυσης ούτε άμεσης ή έμεσης υποστήριξης για το εν λόγω προϊόν, είναι δυνατόν να θεωρηθεί ότι τα καρότα ευρίσκονται «ουσιαστικά εκτός της εν λόγω κοινής οργάνωσης των αγορών».

Συνεπώς, θα πρέπει να εφαρμοσθεί ο κανονισμός αριθ. 26 του Συμβουλίου [1], όπως τροποποιήθηκε από τον κανονισμό αριθ. 49 [2] σύμφωνα με τον οποίο, η Επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνον οι διατάξεις του άρθρου 93 παράγραφοι 1 και 3 πρώτη πρόταση της συνθήκης εφαρμόζονται, μόνον συστάσεις δύναται να διατυπώσει ως προς την εν λόγω ενίσχυση.

Η μη ύπαρξη κοινής οργάνωσης των αγορών για τα καρότα έχει επομένως ως συνέπεια, σύμφωνα με τις εθνικές αρχές, να μην δύναται να χαρακτηρισθεί η ενίσχυση για την ιδιωτική αποθεματοποίηση καρότων ως λειτουργική ενίσχυση ασυμβίβαστη προς τους κανόνες ανταγωνισμού της συνθήκης.

IV

Όσον αφορά τα επιχειρήματα των ιταλικών αρχών, θα πρέπει να τονισθούν τα εξής:

Τα καρότα περιέχονται στον πίνακα των προϊόντων που διέπονται από την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών [βλέπε άρθρο 1 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1035/72].

Συνεπώς, εφαρμόζονται όλες οι διατάξεις της εν λόγω κοινής οργάνωσης των αγορών.

Κάθε κοινή οργάνωση αγοράς χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι αποκλείει για έναν ορισμένο τομέα κάθε δυνατότητα λήψης εθνικών μέτρων οργάνωσης αγοράς και τα υποκαθιστά από κοινοτικά μέτρα.

Οι ιταλικές αρχές δεν δύνανται πλέον —ούτε και όταν η κατάσταση της αγοράς είναι όντως ιδιαίτερη κρίσιμη— να εφαρμόσουν μέτρα άλλα από εκείνα που ορίζονται από τις διατάξεις που διέπουν την κοινή οργάνωση των αγορών στον τομέα των οπωροκηπευτικών. Η τελευταία αυτή πρέπει πράγματι να θεωρηθεί ως ένα πλήρες και εξαντλητικό σύστημα το οποίο αποκλείει κάθε δυνατότητα των κρατών μελών να λαμβάνουν συμπληρωματικά μέτρα για την λειτουργία της εν λόγω κοινής οργάνωσης των αγορών.

Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το εν λόγω μέτρο είναι ασυμβίβαστο προς την κοινή αγορά και δεν δύναται να τύχει καμιάς από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται από το άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Το συμπέρασμα αυτό δεν θίγεται από το γεγονός ότι η εν λόγω κοινή οργάνωση των αγορών δεν προβλέπει ειδικά μέτρα ενίσχυσης για τα καρότα.

Η απουσία τέτοιου είδους μέτρων είναι ενδεικτική της επιθυμίας του κοινοτικού νομοθέτη να περιορισθεί στους κανόνες που ορίζονται στην εν λόγω κοινή οργάνωση των αγορών, κρίνοντάς τους επαρκείς για τη ρύθμιση της εν λόγω αγοράς.

Λαμβάνοντας υπόψη όσα ελέχθησαν ανωτέρω, δεν θεωρούνται επαρκείς οι αιτιολογίες που προβάλλουν οι ιταλικές αρχές.

V

Κατά την περίοδο εμπορίας 1991, η ιταλική παραγωγή καρότων υπολογίζεται σε 475 500 τόνους (για έκταση 11 100 εκταρίων), πράγμα το οποίο αντιπροσωπεύει το 18 % περίπου της μέσης ετήσιας κοινοτικής παραγωγής καρότων στη διάρκεια των ετών 1988 έως 1990.

Οι ποσότητες τις οποίες αφορά η εν λόγω ενίσχυση ανέρχονται σε 45 000 τόνους καρότων κατά μέγιστο όριο (δηλαδή, 9,5 % της ιταλικής παραγωγής και 1,7 % της μέσης κοινοτικής παραγωγής).

Ενδέχεται επομένως να γίνει αισθητός ο αντίκτυπος της ενίσχυσης αυτής στις ενδοκοινοτικές συναλλαγές.

VI

Η ενίσχυση για την ιδιωτική αποθεματοποίηση καρότων θα αποτελέσει, στην περίπτωση που θα χορηγηθεί, ενίσχυση για την λειτουργία προς όφελος των παραγωγών, των συνδέσμων παραγωγών, των ενώσεών των καθώς και των εμπορευομένων στον τομέα αυτό. Το μέτρο, αν ληφθεί, θα δώσει τη δυνατότητα στους δικαούχους αφενός να πετύχουν ευνοϊκότερες τιμές από εκείνες που θα μπορούσαν να επιτύχουν δίχως την κρατική αυτήν παρέμβαση. Η παρέμβαση αυτή ενδέχεται επομένως να νοθεύσει τους όρους του ανταγωνισμού ανάμεσα στους δικαιούχους αυτής και τους άλλους συναλλασσόμενους αυτού του τομέα οι οποίοι δεν τυγχάνουν αναλόγων ενισχύσεων, στην Ιταλία και στα υπόλοιπα κράτη μέλη.

Επιπλέον, η μείωση αυτή του κόστους αποθεματοποίησης θα έχει ως συνέπεια την μείωση των γενικών εξόδων εμπορίας του εν λόγω προϊόντος και θα καταστήσει δυνατόν για τους συνδέσμους ιταλών παραγωγών, τις ενώσεις των καθώς και τους εμπορευόμενους που το επιθυμούν, να πληρώσουν το προϊόν αυτό στην Ιταλία και τα υπόλοιπα κράτη μέλη με

[1] ΕΕ αριθ. 30 της 20. 4. 1962, σ. 993/62.
[2] ΕΕ αριθ. 53 της 1. 7. 1962, σ. 1571/62.

ευνοϊκότερους όρους η ενίσχυση θα συμβάλλει έτσι στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των στις αγορές των υπολοίπων κρατών μελών. Ως εκ τούτου, η ενίσχυση αυτή ενδέχεται να επηρεάσει τις συναλλαγές ανάμεσα στα κράτη μέλη.

Το εν λόγω μέτρο ανταποκρίνεται επομένως στα κριτήρια του άρθρου 92 παράγραφος 1 της συνθήκης, το οποίο ορίζει ότι καταρχήν δεν συμβιβάζονται με την κοινή αγορά ενισχύσεις που πληρούν τους όρους που προβλέπονται στο εν λόγω άρθρο.

Οι παρεκκλίσεις από το ασυμβίβαστο αυτό οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 2 καταφανώς δεν δύνανται να εφαρμοσθούν για την εν λόγω ενίσχυση. Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 3 του εν λόγω άρθρου προσδιορίζουν στόχους επιδιωκόμενους προς το συμφέρον της Κοινότητας και όχι μόνον προς όφελος των συγκεκριμένων ιδιαίτερων τομέων της εθνικής οικονομίας. Οι παρεκκλίσεις αυτές πρέπει να ερμηνεύονται στενά κατά την εξέταση κάθε προγράμματος ενισχύσεων που αφορά περιφέρεια ή τομέα ή κάθε μεμονωμένη περίπτωση εφαρμογής καθεστώτων γενικών ενισχύσεων.

Ειδικότερα οι εν λόγω παρεκκλίσεις είναι δυνατές μόνον στην περίπτωση κατά την οποία η Επιτροπή δύναται να αποδείξει ότι η ενίσχυση είναι απαραίτητη για την επίτευξη ενός από τους στόχους που αναφέρονται στις διατάξεις αυτές. Η παραχώρηση του ευεργετήματος των εν λόγω παρεκκλίσεων για ορισμένες παρεκκλίσεις δίχως το αντιστάθμισμα αυτό να είχε ως συνέπεια να θιγούν οι συναλλαγές ανάμεσα στα κράτη μέλη και να στρεβλωθεί ο ανταγωνισμός χωρίς αυτό να δικαιολογείται για λόγους κοινοτικού συμφέροντος, ενώ συγχρόνως θα παραχωρούνταν έτσι αδικαιολόγητα προνόμια στους συναλλασσόμενους ορισμένων κρατών μελών.

Στην προκειμένη περίπτωση, δεν φαίνεται να υφίσταται ένα τέτοιου είδους αντιστάθμισμα της ενίσχυσης αυτής. Πράγματι, η ιταλική κυβέρνηση δεν μπόρεσε να προβάλλει, ούτε η Επιτροπή να διαπιστώσει, κάποιο λόγο που να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η εν λόγω ενίσχυση πληροί τους όρους που απαιτούνται για την εφαρμογή κάποιας από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Δεν πρόκειται για μέτρα με στόχο την προώθηση της υλοποίησης ενός σημαντικού σχεδίου για το κοινό ευρωπαϊκό συμφέρον κατά την έννοια του άρθρου 92 παράγραφος 3 στοιχείο β), δεδομένου ότι, λόγω των συνεπειών που ενδέχεται να έχουν για τις συναλλαγές, οι ενισχύσεις αυτές αντίκεινται στο κοινό συμφέρον. Δεν πρόκειται ούτε για μέτρα που αποσκοπούν στην εξομάλυνση μιας σοβαρής διαταραχής της οικονομίας του εν λόγω κράτους μέλους, κατά την έννοια της ίδιας διάταξης.

Όσον αφορά τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 92 παράγραφος 3 στοιχεία α) και γ) σχετικά με τις ενισχύσεις που έχουν ως στόχο την προώθηση ή τη διευκόλυνση της οικονομικής ανάπτυξης των περιφερειών καθώς και ορισμένων δραστηριοτήτων, διαπιστώνεται ότι, το μέτρο αυτό, λόγω του χαρακτήρα του ως λειτουργικής ενίσχυσης, δεν δύναται να βελτιώσει μακροπρόθεσμα τις συνθήκες που επικρατούν στις εκμεταλλεύσεις και τις επιχειρήσεις που οφελούνται από την ενίσχυση αυτή, γιατί, όταν παύσει να χορηγείται, η διαρθρωτική κατάστασή τους θα είναι ίδια με την κατάσταση στην οποία ευρίσκονταν πριν την εφαρμογή της κρατικής αυτής παρέμβασης.

Συνεπώς, πρέπει να θεωρηθεί ότι η εν λόγω ενίσχυση δεν δύναται να τύχει καμίας από τις παρεκκλίσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 2 και 3 του άρθρου 92 παράγραφος 3 της συνθήκης.

Άλλωστε, πρέπει να θεωρηθεί ότι η ενίσχυση αυτή αφορά ένα προϊόν το οποίο υπόκειται σε κοινή οργάνωση αγορών και ότι υφίστανται όρια στη δυνατότητα των κρατών μελών να παρεμβαίνουν άμεσα στη λειτουργία μιάς τέτοιου είδους κοινής οργάνωσης αγορών που περιλαμβάνει ένα κοινό σύστημα στήριξης, το οποίο εναπόκειται στο εξής αποκλειστικά και μόνον στην αρμοδιότητα της Κοινότητας.

Η χορήγηση της ενίσχυσης που αναφέρεται στον τομέα αυτό αγνοεί την αρχή σύμφωνα με την οποία τα κράτη μέλη δεν δύνανται να αποφασίζουν μονομερώς όσον αφορά τα εισοδήματα των γεωργών στο πλαίσιο μιας κοινής οργάνωσης αγοράς, χορηγώντας τέτοιου είδους ενισχύσεις. Ακόμη και αν ήταν δυνατή η παρέκκλιση βάσει του άρθρου 92 παράγραφος 3 για το εν λόγω γεωργικό προϊόν η ενίσχυση αυτή συνεπάγεται παράβαση της κοινής οργάνωσης της αγοράς και αποκλείει έτσι την εφαρμογή μιας τέτοιας παρέκκλισης.

Η προαναφερθείσα ενίσχυση πρέπει να θεωρηθεί ως ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά και δεν δύναται να τεθεί σε εφαρμογή,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Η χορήγηση στους συναλλασσσομένους τομέα των καρότων της ενίσχυσης που αποφασίσθηκε από την Διυπουργική Επιτροπή Οικονομικού Προγραμματισμού (CIPE) στις 4 Δεκεμβρίου 1990 και η οποία προβλέπεται από το εθνικό πρόγραμμα AIMA της 27ης Νοεμβρίου 1991 είναι ασυμβίβαστη με την κοινή αγορά, σύμφωνα με το άρθρο 92 της συνθήκης και, ως εκ τούτου, δεν δύναται να τεθεί σε εφαρμογή.

Άρθρο 2

Η Ιταλία ενημερώνει την Επιτροπή, εντός προθεσμίας ενός μηνός από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης, για τα μέτρα που λαμβάνει προκειμένου να συμμορφωθεί προς την παρούσα απόφαση.

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ιταλική Δημοκρατία.

Βρυξέλλες, 12 Ιανουαρίου 1993.

Για την Επιτροπή

René STEICHEN

Μέλος της Επιτροπής